

ÉLŐ KÖVEK – a Váci Egyházmegye jubileumi felkészülése

„mint élő kövek épüljetelek lelki házzá” (1Pét 2,5)

(Korábban: IMA-KATEKÉZIS)

II. év: KÖZÖSSÉG, HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN

IGEI ALAPVETÉS:

APCSEL 2,42-47

Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. Félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok révén sok csoda és jel történt Jeruzsálemben. A hívek mind ugyanazon a helyen tartózkodtak, és közös volt mindenük. Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükségét szenvedtek. Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és egyszerű szívvel vették magukhoz az ételt. Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként növelte az üdvözültek számát ugyanott.

1Jn3,1-3

Nézzétek, mekkora szeretettel van irántunk az Atya: Isten gyermekeinek hívnak minket, és azok is vagyunk! Azért nem ismer minket a világ, mert őt nem ismeri. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mik leszünk. Azt tudjuk, hogy ha megjelenik, hasonlóak leszünk hozzá, mert látni fogjuk úgy, amint van. Mindenki, akit ez a reménység tölt el iránta, megtisztul, miképpen ő is tiszta.

A MÁSODIK ÉV TÉMÁINAK RÉSZLETES FELDOLGOZÁSA

1. **A communió-egyháztan – dr. Fejérdy András egyháztörténész
Az Egység – Marton Zsolt püspök atya**
2. **Communio egyháztan a gyakorlatban: a közösségek élete - Finta Zsolt**
3. **Az eukarisztia a közösség szíve – dr. Farkas László atya**
4. **Szentháromságos élet a keresztény közösségben – Paszternák Tamás atya**
5. **Egyéni karizmák kibontakozása a közösségben – dr. Fábry Kornél püspök atya**

I. A COMMUNIO-EGYHÁZTAN

Fejérdy András egyháztörténész

1964 őszén a II. vatikáni zsinat atyái megváltoztatták az egyházzal szülő dokumentumtervezet fejezeteinek sorrendjét. Az új szerkezetben az egyház hierarchikus felépítéséről szóló pont nem az Isten népéről szóló egység előtt, hanem az után kapott helyet. Az első ránézésre talán technikainak tűnő változtatás valójában kiemelkedő jelentőségű: **egy új, ugyanakkor az egyház hagyományában mindvégig jelenlévő egyházkép érvényesülését tükrözte.** Egy olyan egyházképét, amely az egyház lényegi meghatározói között a szentségi jelleg mellett a közösségi dimenzió fontosságát hangsúlyozza, és ezáltal a communio-egyházant teszi a kortárs katolikus teológia egyik legfontosabb egyháztani alapfogalmává.

Az egyház hierarchikus alkotmányáról szóló fejezet áthelyezése az Isten népéről szóló fejezet mögé mindenekelőtt azt üzeni, hogy **az egyház nem szűkíthető le a hierarchiára, ahogyan azt a korábbi századok reformációellenes és liberalizmusellenes látásmódja tette.** Egy ilyen, klerikálisan beszűkített szemlélet helyett az egyházat Isten népeként kell látnunk, amelynek egyformán tagjai a hívek és klérus, jóllehet a felszentelt személy szolgálata lényegileg különbözik a hívők általános papságától: szentelése és küldetése révén egyfelől Krisztust képviseli a közösségben, másfelől pedig a közösség előljárójaként az egész közösség hitét is képviseli; összekapcsolva így az egyház egyszerre karizmatikus és hivatali szerkezetét.

Az egyház, mint Isten népe közösségi jellegének újrafelfedezése mindenekelőtt a keresztény vallási tapasztalatból kell, hogy táplálkozzon. Abból a hitbeli tapasztalatból, hogy az egyház az Atya, a Fiú és a Szentlélek (azaz egy „közösség”) szentháromságos egysége által egyesített nép (LG 4; LG 17.26), amelyet Isten szeretete szabadított meg a bűn rabságából és hívott meg az emberiség kiengesztelődésének szolgálatára. Olyan Krisztusban hívő nép, **Krisztussal való legbensőségesebb közösség, amely a keresztségben és az Eucharisziában maga is Krisztus testévé válik.** A **Szentlélek templomaként** pedig olyan közösség, amelyet a belső szabadság és a lelki adományok sokfélesége jellemez, és így már az evilági történelemben a Szentlélek teremtő működéséről tanúskodik.

A hitbeli tapasztalat mellett a közösségi dimenziót hangsúlyozó communio-egyházant egyúttal az emberiség társadalmi-politikai közösség-élményeiből és

közösségi formáiból is táplálkozik. A keresztény hit tudniillik az emberi társadalom konkrét közösségi formáihoz – a családhoz, kisközösséghez, faluhoz, városhoz, tartományhoz, országhoz – kapcsolódik, egyúttal az emberi közösségek egészét átfogja.

Az egyház, mint közösség elsődleges megtapasztalásának alapsejtjei tehát a **családegyház és a kisközösségek** (köztük a szerzetesközösségek). Ezekben válik a csoporttapasztalat az Istennel való újfajta közösség helyévé, hiszen elsődlegesen itt éli meg az egyén a hit személyes és társadalmi-közösségi dimenzióját. Ennek a szintnek, az első keresztény közösségek megjelenése óta maradandó szerepe van az egyházban, mert pótolhatatlan szerepet játszik a misszió és kereszténnyé válás folyamatában. A következő szinten az **egyházközösségek biztosítják a hit helyhez kötött konkrétságát és történelmi folytonosságát**, miközben elsősorban a közös liturgián keresztül válnak a hittapasztalat és hitátadás kitüntetett terepévé. Az egyház helyi szinten a maga teljességében az egyházmegyében valósul meg: itt az apostolok szolgálatát folytató püspök egyfelől Krisztust és az egyetemes egyházat jeleníti meg, ugyanakkor feladata, hogy a helyi egyházi szolgálatokat, kezdeményezéseket, adományokat és mozgalmakat ne csak ellenőrizze, hanem elősegítse, támogassa és összehangolja, hogy az egész helyi egyház épülésére kibontakozhassanak.

A communio-egyháztan fontos újdonsága tehát, hogy azzal a korábbi felfogással szemben, amely az egyház egyes közösségeire az egyetemes egyház alárendelt részeiként vagy elemeiként tekintett, **az egyetemes egyházat az egyház konkrét megjelenési formáinak és megvalósulásainak közösségeként**, a helyi egyházak és egyházi közösségek építményeként és közösségeként, röviden **a közösségek közösségeként fogja fel**.

AZ EGYSÉG

Marton Zsolt váci püspök

Kedves Testvéreim a Váci Egyházmegyében!

Az **Egyház Isten vándorló népe**, ahogy a *II. Vatikáni Zsinat* fogalmazza meg az Egyházzól szóló dogmatikai konstitúciójában (LG 9.). Ebből az következik, hogy bennünket Isten – bár személyesen hív -, de nem külön - külön magányosan az üdvösségre. Az örök boldogságunkra való eljutásunk olyan, mint egy nagy zarándoklat: a megtérésünkkel kezdődik, és a tökéletességre való törekvésünkkel folytatódik. Földi életünkben a zarándok, a küzdő egyház útját járjuk a teljes boldogság, a tökéletesség, a szentek közössége, a megdicsőült Egyház felé.

Ima-katekézisünk első évének első elmélkedését a megtéréssel kezdtük, a második év első témája ennek folytatása (Ferenc pápa szándéka szerint: részvétel, közösség, küldetés): a közösségben való együtt haladásunk: az **EGYSÉG** építése.

Egyházmegyénk jelmondata is ehhez kötődik: **EGYÜTT ÉPÍTJÜK!** Az a célunk, hogy Isten országát együtt építsük a Váci Egyházmegyében: együtt építsük Istennel és egymással.

Mit jelent a krisztusi egység?

„Legyetek mindnyájan egy. Amint Te, Atyám bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek egyek ők is mibennünk.” (Jn 17,21)

Ez az igeverb Jézusnak az utolsó vacsorán az apostolok számára elmondott beszédének a legfontosabb része. A búcsúbeszéd Jézus lelki-szellemi végrendelete. Itt nem a tanítványokhoz szól, hanem a Mennyei Atyához imádkozik a mindenkori Krisztus-hívők egységéért. Ez Jézus un. főpapi imája.

Mi szükséges az egység építéséhez?

1. **Őszinte vágy** és szilárd akarat: vágni és akarni az egységet

2. Imádság

Nem véletlen, hogy Jézus imában kéri az Atyától az egységet, mert az egység kegyelem. Az egység nem parancsra jön létre, hanem Isten ajándékozta nekünk. (Pl.: püspöki szolgálatom kezdetén szembesültem azzal, hogy van egy olyan fontos közössége az egyházmegyének, ahol évekkel ezelőtt súlyos szakadás történt. Mivel az egység az álom – Krisztus nyomán -, vágytam egységet teremteni közöttük. Meghívtam az érintett közösségek vezetőit, képviselőit egy közös megbeszélésre. Ekkor döbbsentem rá arra, hogy az egységhez nem elég a vágy a püspök és a közösségek részéről. Ettől az egység még nem születik meg. Továbbá, püspöki parancsra sem jön létre a vágyott egység (történet a vándorról, a szélről és a napról). Elhatároztuk, hogy folytatjuk a beszélgetést, de a következő alkalmat már szentségimádással kezdtük, és ettől kezdve mindegyiket. Szükséges Isten napfénye és melege, hogy Vele és Benne valósuljon meg az egység.)

3. **Nyitottság** a párbeszédre, és késznek lenni **meghalni** önmagunknak

Az egység: együtt gondolkodni, együtt érezni, egyet beszélni, együtt tenni és együtt lenni. Az egység több, mint a részek matematikai összessége (2+2 nem=4 az egység kultúrájában, hanem=8, 16, 32, 64, 128...). Isten megduplázza, megtriplázza, megsokszorozza mindazt a jót, amit együtt teszünk. Ez azonban kizárólag úgy működik, ha meghalunk önmagunknak (önző vágyainknak, ragaszkodásainknak, gondolatainknak /elengedjük a „gumicicáinkat"/), és engedjük, hogy másnak is igaza legyen. Így a Szentlélek mások által tud szólni, és mint mozaikokból, mint puzzle darabokból rakja össze az Ő egyetlen igazságát. Ehhez késznek kell lennünk elveszíteni azt, ami a miénk. Sokszor keresztre kell feszülnünk Krisztussal vagy át kell ölelnünk az Ő keresztjét: csak a halálból van

föltámadás. Az igazi egység létrejöttéhez – ami nem látszat egység -, mindenkinek késznek kell lennie erre az elvesztésre, és halálra, nemcsak egy-két embernek. (Nem úgy, ahogy a viccben van: ha valakinek meg kell halnia, hát jó, de ne én legyek az!)

4. Az **egységet** állandóan **építeni** kell, **fenn kell tartani** a **párbeszédet**. Kitartásra van szükség, a Szentlélek a háttérben „dolgozik”. Nem szabad elcsüggednünk, hinnünk kell, hogy a Lélek imádkozik bennünk (vö. Róm 8,26). (Pl.: az említett közösségekkel egy évig jártunk össze, amelynek gyümölcseként megszületett az egység. (Másik példa: az Észak-Duna menti ifjúsági közösség válság-kezelése plébános koromban.)

Hogyan kell építenünk az egységet?

Meg kell tanulnunk krisztusi módon szeretnünk:

„Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mintha valaki életét adja barátaiért.” (Jn 15,12-13)

A krisztusi szeretet elsősorban nem pozitív érzélem, hanem akarát: az evangéliumi jót teszem a másikkal, Jézust adom a másiknak, tolakodás nélkül. Nem kell tökéletesnek lennünk a szeretetben, de törekednünk kell egyre krisztusibb módon szeretni.

Ha így próbáljuk szeretni egymást és embertársainkat, akkor megszületik közöttünk az Egy. A **köztünk élő Jézus** teremti meg és tartja fenn az egységet. A XX. század egyik lelkiségének (a *Fokoláre Mozgalom*) alapítójának, *Chiara Lubichnak* a felfedezése, hogy Jézus nem csak a szívünkben képes élni, ahogy az újkor nagy misztikusai, *Avilai Szent Teréz* és *Keresztes Szent János* tanították, hanem kapcsolatainkban is jelen van. Jézus a kapcsolatainkat is meg akarja szentelni. Össze akarja kapcsolni a személyiségeinket, és ezáltal egységet szeretne teremteni köztünk. Az egyházban sokáig az **individuális lelkiség** volt a hangsúlyos: a személy, az én lelkiéletem, üdvösségem (***Avilai Szt. Teréz: A belső várkastély***). Ez rendkívül fontos, de nem szigetek vagyunk! Isten nem „maszekokat”, „kisiparosokat”, tehetséges „magánvállalkozókat” akar látni az Egyházban (sok zseniális ember van, akik azonban nem képesek együttműködni, egységet építeni), ezért van szükség a közösségi lelkiségre (***Chiara Lubich: külső várkastély***).

Tanmese: Ki a leghasznosabb?

Együtt laktak egy varróasztalkában a tű, a cérna meg az olló. Egyszer a tűt vadonatúj tűpárnába szúrták, és ez a megtiszteltetés úgy a fejébe szállt a kis öltögetőnek, hogy hetykén villogni kezdett:

- Lám, hogy megbecsülnek! Kicsi vagyok, mégsem élhetnek az emberek nélkülem. Én varrom nekik a sok szép ruhát.

Nagyot perdült erre az orsóval a cérna.

- Még mit nem? Hiszen te már régen rozsdás lim-lom leszel, amikor a ruhájukat én még mindig összetartom!

- Csitt-csatt-csitt! – csattant fel az olló. – Tévedtek mind a ketten! Enyém az elsőség, mert én szabom ki az anyagot, sőt a cérnát is elnyisszantom, ha fölösleges!

- Ejnye! – kiabáltak rá a tű, meg a cérna. - Hát akkor ki a leghasznosabb közülünk?

A tű villogott, a cérnaorsó pörgött, az olló csattogott haragjában, mégsem tudtak megegyezni. Végül megkérték az öreg stoppolófát, hogy tegyen igazságot. A stoppolófa kidugta a fejét egy harisnya lyukas sarkán, és azt mondta:

- Addig igazán nem dönthetek, amíg nem látom, mit tudtok.

- Hát idenézz! – nyisszent fel az olló, s azzal nekiszaladt a kikészített szövetnek. Szépen darabokra szabta, akkor azonban megállt a tudománya, mert mégsem lett ruha a ruha.

Nosza, fogta magát a tű, és szaporán bujkálni kezdett a szövetben. Föl-le bukfencezett, s amikor már jókora utat megtett, kimelegedve nézett hátra:

- Ni, mekkorát szaladtam! Ez csak derék munka?

Igen ám, de akkor derült ki, hogy a cérna nem ment utána! A varrótű hiába szurkálta össze a szövetet, egymagában haszontalan ugrálást végzett.

- No lám! – kacagott a cérna -, úgy látszik, mégis énrám van a legnagyobb szükség!

Bújt is volna tüstént a szövetbe, hogy ezt bebizonyítsa, de bizony nem sikerült. A tű nélkül ő sem ment semmire.

Nagyot koppant akkor az öreg stoppolófa, és így szólt:

- Látjátok, milyen ostobaság azon vitatkozni, hogy ki a leghasznosabb? Mindegyikőtök sokat ér a maga módján, de csak egymást megsegítve és egymást megbecsülve tudtok igazán jó munkát végezni.

Elszéglyellte magát a tű, a cérna meg az olló. Nem is veszekedtek többet, hanem az olló tovább vágott, a cérna a tűvel barátságosan összekapaszkodott, és azóta már nagyon sok szép ruhát megvarrtak együtt, békességben.

(Fésűs Éva: Az ezüst hegedű 30-31. old. Szent István Társulat Budapest 2002)

Az **egység Krisztus vágya, akarata** és hitünk sarokpontja. Egységre törekvés nélkül nem vagyunk képesek hiteles keresztények lenni:

„...és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,21c) – mondja Jézus.

Nem véletlen, hogy a **gonosz** az egység szétrombolója (diabolosz – szétvető). Varga László püspök atya kiváló mondása, hogy a gonosz minden karizmát képes utánozni, csak az egység karizmáját nem, ezért akarja szétverni.

Az egység nem uniformizálást jelent: kik-ki a saját személyisége kincseivel kapcsolódik a másikhöz, és építi az egységet.

Az egység **gyümölcsei**: a Szentlélek (a szümbolosz – egységteremtő) gyümölcsei: béke, öröm, szeretet, nagylelkűség, a hősiesség légköre (vö Gal 5,22).

Ha őszintén vágyunk az egységre, imádkozunk érte, nyitottak vagyunk a párbeszédre, egymás figyelmes meghallgatására és készek vagyunk meghalni önmagunk önzésének és előítéleteinek, akkor valósággá válik Jézus ígérete:

„Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

Ha Jézus közöttünk van, akkor egységben vagyunk Vele és egymással, és igaz lesz, hogy mi Isten zarándok népe vagyunk, akik egymást szeretve, másokat is hívva, vonzva haladunk az örök boldogság felé.

FELDOLGOZÁSHOZ JAVASOLT KÉRDÉSEK:

1. Te kikkel és hogyan „építed együtt” a közösséget?
2. Volt-e olyan helyzet, hogy azt érezted, hogy fel kell adnod saját ötleteidet, terveidet a közösségért?
3. Érezted-e már, és ha igen, hogyan, hogy ha te beletettél mindent egy feladat elvégzésébe, akkor az Úr hozzátette, ami hiányzott?